

LITERATURA

Un personatge, un autor i un lector es troben cara a cara

Zafon reflexiona sobre la literatura a 'L'home pla'

SÍLVIA MARIMON
BARCELONA

"El senyor Moll va sortir del llibre a dos quarts i mig de sis". I el primer lloc on posa els peus és una biblioteca. Així comença *L'home pla* (Edicions del Periscopi), de Carles Zafon (Barcelona, 1965). El senyor Moll és un home força gris: és un avi amb neta que s'enamora d'una dona més jove. Però fa una cosa singular: és un personatge que surt de les pàgines del llibre i es troba cara a cara amb el lector i amb l'escriptor que l'ha creat. Es mou pel món real però ho fa com un home pla, no té volum. Per l'obra de Zafon hi desfilen molts altres personatges ficticis: des de l'obscur Heathcliff de *Cims borrascos* fins a l'idealista Raskolnikov de *Crim i càstig*.

L'autor de *L'home pla* explica que la credulitat dels lectors va ser el que el va impulsar a escriure aquesta història: "El punt de partida va ser la fascinació que sentim com a lectors per les històries. No les qüestionem. Quan llegim, ens creiem que els personatges existeixen, siguin d'una novel·la realista o de ciència-ficció", explica. A més, Zafon està convençut de la importància cabdal del personatge: "Una vegada està perfilat, la història pràcticament surt sola". I si a la novel·la el senyor Moll abandona la ficció és perquè Zafon tenia curiositat per saber com reaccionarien personatge, lector i autor si es trobessin. A ell li va passar una cosa semblant: "Quan firmava exemplars d'*El camí de l'aurora* -una obra sobre la Guerra Civil ambientada al seu poble, Parets del Vallès- va venir una dona gran i em va dir que era la Llibertat. Era un dels personatges del llibre, a la novel·la era una nena petita", recorda l'autor.

No volia un heroi
Zafon aposta per personatges força vulgars: "No volia que el protagonista fos un heroi que destaqués per alguna peculiaritat". El senyor Moll és un home senzill i sense gaires ambicions. El lector també és força gris, no és cap expert en literatura, i treballa en un peatge. De fet, quan Moll i el lector es troben no saben ben bé què dir-se.

Crèduls
"Quan llegim ens creiem que els personatges són reals", diu Zafon

El metge i escriptor Carles Zafon fa un exercici de metaliteratura en el seu últim llibre. FRANCESC MELCÓN

La font d'inspiració per crear els personatges és la seva feina com a metge: "Faig moltes visites, conec molta gent i vaig agafant peculiaritats de cadascun que em criden l'atenció", explica. Però si els masculins suren com fantasmes, els femenins deixen empremta: "El senyor Moll era el protagonista i malgrat això desfilava desapercebut per entre les més de dues-centes pàgines de l'obra. En canvi, l'Alicia era un vendaval", escriu Zafon. I afegeix: "Les seves absències sumien el lector en un buit dolorós".

Els dos protagonistes masculins de l'obra, el senyor Moll i l'escriptor

Armengol, comparteixen una història d'amor. Tots dos es deixen per dones més joves. La trobada entre ells, reconeix Zafon, és un dels moments més difícils de la novel·la.

L'autor de *L'home pla* combina la medicina amb l'escriptura. Ha publicat llibres divulgatius sobre biologia de l'envelliment, però també novel·les com *L'harúspex* (Metéora, 2004), *Cecília* (Omicron, 2008), *Il·lusions òptiques* (Proa, 2011) i *El camí de l'aurora* (Actéon, 2012). A l'inici del llibre fa tota una declaració d'intencions: "Escriu perquè només puc participar de la vida real modificant-la".